

Uchwała Nr 462/09
Zarządu Powiatu Krośnieńskiego
z dnia 27 sierpnia 2009 roku

w sprawie oceny działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm), art. 35a ust. 1 pkt 8 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997r. (t.j. z 2008r. Dz. U. Nr 14, poz. 92 z późn. zm.) oraz § 21 ust. 1 i 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2004r. w sprawie warsztatów terapii zajęciowej (Dz. U. Nr 63 poz. 587)

Zarząd Powiatu Krośnieńskiego
uchwala co następuje:

§ 1

1. Pozytywnie ocenia się działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Rymanowie prowadzonego przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rymanowie w 2008 roku.
2. Sprawozdanie merytoryczne i finansowe z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej stanowią Załączniki Nr 1 i Nr 2 do Uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Krośnieńskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi z dniem podjęcia.

S T A R O S T A
Jar Juszczak

Sprawozdanie merytoryczne z działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rymanowie za 2008r.

Warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część struktury organizacyjnej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Rymanowie, które posiada zdolność do czynności prawnych.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników, poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniach zawodowych oraz podjęcie pracy.

Każdy uczestnik warsztatu posiada aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem uczestnictwa w terapii zajęciowej wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Zajęcia w warsztacie odbywały się pięć razy w tygodniu od poniedziałku do piątku wg następującego rozkładu:

- 7.00 - 8.00 przyjazd uczestników do placówki
- 7.30 - 8.30 rehabilitacja indywidualna
- 8.30 – 10.00 praca w grupach zajęciowych,
- 10.00 – 11.30 rehabilitacja grupowa
- 11.30 – 12.30 II śniadanie
- 12.30 – 14,30 praca w grupach zajęciowych
- 14.30 – 15.00 zajęcia świetlicowe
- 15.00 wyjazd do domu

Środki finansowe z PFRON przekazane przez Starostwo Powiatowe na działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w roku 2008r. kształtowały się następująco:

Dochody

Ogółem otrzymano 536.560,00 zł

w tym

- z PFRON 482.904,-
- z Starostwa Powiatowego 53.656,-

Koszty działalności WTZ:

• wynagrodzenia	311.961,22
• narzuty od wynagrodzeń	54.740,41
• ZFŚS	9.256,49
• materiały	26.573,71
w tym wyposażenie	12.361,97
• energia	15.433,34
• usługi obce	3.719,15
• pozostałe koszty	6.312,96
• eksploatacja samochodu	35.491,53
• szkolenia pracowników	5.084,58
• ubezpieczenie uczestników i mienia	2.016,34
• kieszonkowe -trening ekonomiczny	27.720,00
• wycieczki	1.300,98
• materiały do terapii	36.949,29
Razem koszty	536.560,00

Środki finansowe wykorzystano zgodnie z zatwierdzonym przez Starostwo Powiatowe w Krośnie preliminarem na 2008r.

W ciągu roku organizowano kiermasze, wystawy i aukcje prac naszych uczestników. Uzyskaną kwotę w wysokości 832,- zł. przeznaczono na dofinansowanie wycieczki na Pomorze (Gdańsk, Malbork, Sopot, Gdynia, Jastarnia, Hel, Władysławowo). Zorganizowano również inne wycieczki:

- do Włoch (Watykan, Rzym, San Gowani Rotundo, Monte Cassino, Lanciano, Rimini),
- Słowacji (Bardejow i okolice),

Uczestnicy warsztatu brali udział w plenerze malarskim w Rudawce Rymanowskiej, ognisku integracyjnym na Budach – leśniczówka, pokazie mody zorganizowanym przez uczennice Szkoły Krawieckiej z Krosna, pokazie zawodu fryzjera zorganizowanym przez uczennice Szkoły Zawodowej z Krosna.

W okresie sprawozdawczym doposażono pracownie w następujący sprzęt: ciśnieniomierz, wiertarko-wkrętarkę, komputery szt. 2, skaner, projektor, kamerę radio na łączną kwotę 12.361,97.

W ramach treningu ekonomicznego uczestnicy warsztatu uczyli się oszczędzać pieniądze na konkretny cel, planować wydatki, dokonywali zakupów mając do dyspozycji określoną kwotę.

Rehabilitacją społeczną i zawodową objęto w 2008r. 36 osób w tym :

- 17 osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym
- 7 osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym
- 5 osób MDM i epilepsja stopień znaczny
- 6 osób z Zespołem Downa stopień znaczny
- 1 osoba autyzm z mutyzmem stopień znaczny.

Frekwencja w kolejnych miesiącach kształtowała się następująco:

- styczeń	95%
- luty	97%
- marzec	95%
- kwiecień	90%
- maj	97%

- czerwiec	98%
- lipiec I połowa	97%
- lipiec II połowa	urlopy
- sierpień I połowa	urlopy
- sierpień II połowa	95%
- wrzesień	98%
- październik	99%
- listopad	98%
- grudzień	98%

Terapię prowadzoną w warsztacie realizuje się na podstawie indywidualnego programu uczestnika, który zawiera informacje dotyczące osoby niepełnosprawnej, planowanych działań wobec uczestnika i spodziewanych efektów tych działań.

W ubiegłym roku program terapii zawierał:

- * kształtowanie umiejętności społecznych
- * wyrabianie zaradności życiowej
- * doskonalenie umiejętności obsługi urządzeń
- * rozwijanie umiejętności praktycznych niezbędnych w pracy zawodowej
- * poznanie środowiska pracy
- * zdobywanie wiedzy na temat pozyskania pracy
- * umiejętności rozwiązywania problemów
- * trening ekonomiczny

Realizacja programu opierała się na doborze właściwych metod i form pracy dostosowanych do możliwości psychofizycznych uczestnika.

1. Formy terapii:

- a) indywidualna
- b) grupowa
- c) psychologiczna
- d) muzyczna

2. Metody i zakres nauki, umiejętności:

- a) słowne (pogadanka, opis, instrukcje, opowiadanie, rozmowa)
- b) praktyczne (realizacja samodzielnych doświadczeń, ćwiczenia, odtwarzanie)
- c) oglądowe (pokaz i obserwacja, przykłady, praktyki w zakładach pracy)
- d) waloryzacyjne (impresyjne i ekspresyjne)
- e) objaśniająco- poglądowe (pokaz, lektura, audycje radiowe i telewizyjne)
- f) samodzielnego dochodzenia do wiedzy (problemowa, inscenizacji, sytuacyjna, symulacyjna, z użyciem komputera)
- g) weryfikująca (analiza tworzonych prac)
- h) trening umiejętności zachowań społecznych:
 - komunikacji społecznej
 - wyglądu zewnętrznego i higieny osobistej
 - trening zachowań rynkowych i ekonomicznych
 - rozwiązywania problemów w trudnych sytuacjach
 - trening przygotowania do pracy

4. Formy współpracy z rodziną i opiekunami: (wizyty w domu, indywidualne konsultacje i porady, zebrania, kontakt telefoniczny, spotkania okolicznościowe)

5. Efekty rehabilitacji:

Zadania realizowano poprzez terapię zajęciową prowadzoną w następujących pracowniach:

- * pracownia gospodarstwa domowego
- * pracownia rękodzieła artystycznego
- * pracownia stolarska
- * pracownia ceramiczna
- * pracownia plastyczna
- * pracownia krawiecka
- * pracownia aktywizacji zawodowej

W związku z tym, że uczestnicy warsztatu mają podjąć w przyszłości pracę szczególny nacisk kładziono na:

I. Rehabilitację zawodową

- a/ - kształtowanie umiejętności społecznych niezbędnych w pracy
 - zdobywanie umiejętności praktycznych
 - zdobywanie wiedzy na temat pracy
 - poznawanie specyfiki różnych zawodów
 - nauka korzystania z doradztwa zawodowego oraz pisanie CV
 - nauka pracy z komputerem i obsługa programów
 - poznanie środowiska pracy poprzez zwiedzanie zakładów pracy
 - utrwalanie wiadomości teoretycznych niezbędnych w pracy zawodowej
 - znajomość materiałów i produktów
 - zasady przechowywania produktów i materiałów
 - znajomość zasad doboru materiałów
 - znajomość narzędzi i urządzeń
 - znajomość obsługi urządzeń
 - znajomość zasad BHP
- b/ rozwijanie umiejętności praktycznych
 - planowanie /przygotowanie materiałów, zachowanie kolejności wykonywania poszczególnych operacji, czas wykonania/
 - organizacja pracy /dobór odpowiednich narzędzi, umiejętność właściwego posługiwania się nimi, zachowanie bezpieczeństwa, dbałość o czystość i estetykę stanowiska pracy,
 - dokładność wykonywania czynności.
- c/ kształtowanie umiejętności społecznych niezbędnych w pracy
 - rozwijanie adekwatnej samooceny i samokontroli, kształtowanie obowiązkowości i wytrwałości w doprowadzeniu pracy do końca.

II. Rehabilitację społeczną

- a/ wyrabianie zaradności osobistej
 - wdrażanie do dbałości o wygląd zewnętrzny
 - wyrabianie samodzielności w sytuacjach życia codziennego
 - * nauka racjonalnego gospodarowania pieniędzmi (trening ekonomiczny)
 - * rozwijanie umiejętności załatwiania spraw (urzędy, przychodnie, banki, itp.)
 - * nauka podejmowania decyzji życiowych
- b/ pobudzanie aktywności społecznej i świadomego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej

- udział w imprezach kulturalnych
- rozwijanie zainteresowań
- wdrażanie do racjonalnego wykorzystania czasu wolnego

c/ kształtowanie umiejętności społecznych

- rozwijanie właściwych postaw interpersonalnych
- kształtowanie umiejętności kulturalnego nawiązywania kontaktów
- kształtowanie poczucia odpowiedzialności
- wzmacnianie poczucia własnej wartości
- kształtowanie umiejętności zachowań asertywnych
- rozwijanie potrzeby integracji z grupą, podtrzymywanie właściwych kontaktów społecznych z innymi
- nauka konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.

III. Terapię psychologiczną

Praca psychologa w Warsztacie Terapii Zajęciowej w wymiarze ½ etatu obejmowała:

1. Diagnozę rozwoju intelektualnego uczestników w oparciu Skalę Inteligencji Weschlera.
2. Ocenę postępów w rozwoju społecznym metodą H.C. Gunzburga – dotyczyła osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym.
3. Terapię grupową i indywidualną.
4. Pracę z rodziną uczestnika – konsultacje dotyczące problemów bieżących oraz obrania kierunków oddziaływań terapeutycznych.
5. Współpracę z innymi instytucjami.

Terapia psychologiczna miała na celu kształtowanie u uczestników umiejętności koniecznych do życia w społeczeństwie, pełnienia ról społecznych i podjęcia pracy zawodowej w zakładach chronionych lub na otwartym rynku.

Oddziaływania psychologiczne skierowane były na sferę:

* **intelektualną** – usprawnianie koncentracji uwagi, szybkość spostrzegania, pamięć oraz procesy i operacje myślowe (rozwijanie umiejętności przewidywania, planowania, myślenia przyczynowo – skutkowego). Kształtowano również pozytywny i adekwatny obraz siebie.

* **osobowościową** – kształtowano odporność emocjonalną, optymizm, samoakceptację i motywację oraz samodzielność

* **behawioralną** – rozbudowa aktywności społecznej, kształtowanie zachowań zgodnych z wiekiem i rolą społeczną uczestnika oraz eliminacja zachowań negatywnych (agresja, uległość, bierność)

IV. Rehabilitację leczniczą

Rehabilitacją leczniczą objęto wszystkich uczestników WTZ u których stwierdzono różnego rodzaju deficyty psychoruchowe tj. porażenia, niedowłady, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej. Prowadzono indywidualne i grupowe zajęcia w formie gier i zabaw ruchowych oraz wykorzystano metody terapeutyczne. Formy zajęć dostosowane były do indywidualnych potrzeb uczestników i zgodnie z zaleceniami lekarza. Dla każdego uczestnika opracowano indywidualny program rehabilitacji.

Celem zajęć rehabilitacyjnych było: kształtowanie korzystnych nawyków i wzorców ruchowych, wdrażanie dbałości o zdrowie, ochrona ciała przed urazami, przestrzegania zasad bezpiecznego korzystania ze sprzętu.

Stosowano następujące metody:

- * W. Sherborne

* NDT – Bobach

* elementy PNF

Przez realizację ćwiczeń utrzymano sprawność psychofizyczną na możliwie wysokim poziomie, zwiększono siłę i wytrzymałość mięśni, usprawniono koordynację wzrokowo – ruchową. Ćwiczenia zwiększyły aktywność, współpracę, współzawodnictwo i otwartość wobec innych osób. Uczestnicy warsztatu brali udział w zawodach sportowych:

1. Międzynarodowy Turniej w piłce nożnej „Podkarpackie EURO 2008r.”
2. X Spartakiada Środowiskowych Domów Samopomocy Województwa Podkarpackiego.
3. Integracyjne Zawody Sportowe dla młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie i szkół gimnazjalnych „Tacy Sami”

Ponadto młodzież WTZ brała udział w treningach piłki nożnej przygotowując się do zawodów w 2009r. w Niemczech.

V. Zajęcia o charakterze artystycznym.

Zajęcia z zakresu arteterapii miały na celu:

- * umuzykalnienie i uwrażliwienie osób niepełnosprawnych
- * wzmocnienie wartości poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa
- * uwolnienie i odreagowanie nagromadzonych emocji
- * zwiększenie poziomu samowiedzy i samoakceptacji
- * uaktywnienie sfery komunikacji niewerbalnej
- * pobudzenie sensoryczne – wielozmysłowe postrzeganie świata
- * kreowanie przestrzeni, poznawanie dystansu i granic
- * relaks, przyjemność, odpoczynek poprzez uczestnictwo w twórczym działaniu
- * wyrabianie wytrwałości w pokonywaniu trudności oraz odpowiedzialności za wykonanie podjętych działań
- * uspołecznienie oraz integrację ze środowiskiem
- * rozwijanie umiejętności prezentowania własnych osiągnięć i zdolności.

Zgodnie z preliminarem uroczystości młodzież przygotowana została do udziału w następujących uroczystościach i imprezach artystycznych:

- ❖ przedstawienie bożonarodzeniowe w formie pantomimy
- ❖ zabawa walentynkowa
- ❖ spotkanie wielkanocne
- ❖ „Dzień Matki i Ojca” przedstawienie teatralne „Obraz Matki”
- ❖ udział w konkursie Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty organizowany przez fundację Anny Dymnej „Mimo wszystko”
- ❖ występ solisty Beniamina Wilczka w półfinale IV edycji Festiwalu Zaczarowanej Piosenki w Łazienkach Królewskich w Warszawie.
- ❖ prezentacja piosenek na festynie w Rymanowie Zdroju „To już lato”
- ❖ prezentacja piosenek na imprezie integracyjnej w Iwoniczu Zdroju
- ❖ udział w przeglądzie twórczości osób niepełnosprawnych w Tarnobrzegu.

Uczestnicy warsztatu wykonali wiele prac : wazony, ikony, obrazy, stroiki świąteczne, kartki świąteczne, serwety, obrusy. Wybrane prace wystawiono na:

- Ogólnopolskim Konkursie organizowanym przez PFRON „Sztuka Osób Niepełnosprawnych – Marzenia”- nagrodę zdobył Janusz Puchalik i Marcin Rygiel
- wystawie prac malarskich w Iwoniczu Zdroju.
- konkursie plastycznym „Barwy jesieni” organizowany przez SOSW Krosno – główną nagrodę otrzymał Janusz Puchalik

- Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym w Zgorzelcu – wyróżnienie Janusz Puchalik
- Galerii przy WTZ - wystawa prac uczestników pracowni plastycznej, ceramicznej, rękodzieła artystycznego.

W ciągu roku odbyły się :

- cztery zebrania Rady Programowej z czego dwa dotyczyły oceny uczestników warsztatu.
- dwa spotkania z uczestnikami, na których dokonano samooceny
- kilka zebrań które dotyczyły organizacji pracy WTZ
- zebrania z rodzicami na których omawiano programy indywidualne rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz efekty realizacji .

Dokonano oceny uczestników w oparciu o indywidualny program rehabilitacji zawodowej i społecznej. Trzyletniej ocenie podlegało 26 uczestników, rocznej 10 uczestników. Wysoki poziom dojrzałości zawodowej i społecznej wykazało 15 uczestników w tym trzy osoby mogłyby podjąć zatrudnienie na rynku chronionym, dwanaście osób jest przygotowanych do podjęcia zatrudnienia na rynku chronionym przy wsparciu trenera pracy. Niestety, ze względu na brak miejsc pracy i specjalistycznych stanowisk decyzją Rady Programowej pozostają w WTZ. Pozostałe 21 uczestników wymaga dalszej rehabilitacji zawodowej i społecznej w zakresie dyscypliny, skupieniu się na pracy, radzenia sobie ze stresem, niepowodzeniami i kształtowaniem postawy asertywnej.

Biorąc pod uwagę stopień niepełnosprawności (znaczny i umiarkowany oraz inne schorzenia), należy w dalszym ciągu kontynuować indywidualny program rehabilitacji społecznej i zawodowej na miarę ich możliwości.

W celu zwiększenia udziału osób niepełnosprawnych intelektualnie w stopniu znacznym i umiarkowanym w życiu zawodowym realizowano dwa projekty, Niepełnosprawny partnerem w pracy” oraz „Aktywizacja Zawodowa Osób Niepełnosprawnych”. Głównym tematem projektów było zidentyfikowanie i ograniczenie barier w dostępie osób niepełnosprawnych intelektualnie na rynek pracy. W trakcie zajęć indywidualnych z psychologiem i doradcą zawodowym zostały wypracowane predyspozycje i ścieżki zawodowe osób niepełnosprawnych.

30 osób wzięło udział w praktykach zawodowych zdobywając przez to nowe umiejętności zawodowe i społeczne.

Ponadto zorganizowano szkolenia które miały na celu lepsze przygotowanie uczestników warsztatu do życia w społeczności lokalnej:

- szkolenie self- adwokatów
- szkolenie na temat niebezpiecznych zachowań i konsekwencji – prowadzone przez przedstawicieli policji.

W programie na rok 2009 planuje się przede wszystkim rehabilitację zawodową, obejmującą zarówno działania mające na celu przygotowanie osoby niepełnosprawnej do wejścia na rynek pracy (wsparcie psychologiczne i społeczne, pomoc w zdobywaniu koniecznych kwalifikacji), jak i działania bezpośrednio związane z zatrudnieniem: doradztwo zawodowe i pośrednictwo. W trakcie terapii będzie się również wszechstronnie oddziaływać na otoczenie osoby niepełnosprawnej, tak by było ono z jednej strony przyjazne dla niej, a z drugiej – stymulowało ją do samodzielności i aktywnego życia.

Program Warsztatu Terapii Zajęciowej został zrealizowany, a uczestnicy osiągnęli postępy w zaradności osobistej, rehabilitacji społecznej i zawodowej.

Rozliczenie roczne za 2008r. i informacja o wykorzystaniu przez Warsztat Terapii Zajęciowej w Rymanowie środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług wykonanych przez uczestników Warsztatu w ramach realizowanego programu terapii

lp.	Wyszczególnienie	Środki przyznane na działalność WTZ w roku 2008 w zł.			Środki wykorzystane przez WTZ w 2008 roku
		ŁĄCZNIE	W tym: Środki PFRON	W tym: Dotacja powiatowa	
	Koszty działalności:	536.560,00	482.904,00	53.656,00	536.560,00
1	Wynagrodzenia	311.961,22	280.765,10	31.196,12	311.961,22
2	Narzuty od wynagrodzeń	54.740,41	49.266,37	5.474,04	54.740,41
3	Odpisy na ZFSS	9.256,49	8.330,84	925,65	9.256,49
4	Materiały	26.573,71	23.916,34	2.657,37	26.573,71
	<i>w tym wyposażenie</i>	<i>12.361,97</i>	<i>11.125,77</i>	<i>1.236,20</i>	<i>12.361,97</i>
5	Energia	15.433,34	13.890,00	1.543,34	15.433,34
6	Usługi obce	3.719,15	3.347,24	371,91	3.719,15
7	Pozostałe koszty	6.312,96	5.681,66	631,30	6.312,96
8	Eksploatacja samochodu	35.491,53	31.942,38	3.549,15	35.491,53
9	Szkolenie pracowników	5.084,58	4.576,12	508,46	5.084,58
10	Ubezpieczenie uczestników i mienia	2.016,34	1.814,71	201,63	2.016,34
11	Wycieczki	1.300,98	1.170,88	130,10	1.300,98
12	Kieszonkowe tzw. „trening ekonomiczny”	27.720,00	24.948,00	2.772,00	27.720,00
13	Materiały do terapii (w tym pracownia gospodarstwa domowego)	36.949,29	33.254,36	3.694,93	36.949,29
14	RAZEM	536.560,00	482.904,00	53.656,00	536.560,00
15	Kwota nie przyjęta jako koszty WTZ	0,00	0,00	0,00	0,00
16	Koszty wg WTZ zgodne z rozliczeniem	536.560,00	482.904,00	53.656,00	536.560,00
17	Kwota odsetek bankowych	0,00	0,00	0,00	0,00
18.	Kwota niewydatkowana przez WTZ w 2008r.	0,00	0,00	0,00	0,00
19.	Dochód ze sprzedaży prac				832,00